

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.011.03.2017

P/17/070

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów

T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06

Irz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/070 – Rozwiązywanie problemów społeczno-ekonomicznych mieszkańców miast istotnie dotkniętych skutkami zmian gospodarczych.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Jacek Wolan – główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli Nr LRZ/109/2017 z dnia 1 sierpnia 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1 - 2)
Jednostka kontrolowana	Powiatowy Urząd Pracy w Tarnobrzegu, 39-400 Tarnobrzeg, ul. 1 Maja 4, zwany dalej „PUP” lub „Urząd”.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Dyrektorem Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnobrzegu jest Pani Teresa Huńka od dnia 1 sierpnia 2011 r. (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności.

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli oceniając¹ działania Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnobrzegu w zakresie rozwiązywania problemów społeczno-ekonomicznych mieszkańców miasta stwierdza, iż podejmowane przez PUP działania w latach 2013-2016 przyczyniły się do poprawy sytuacji mieszkańców Tarnobrzega na rynku pracy.

Uzasadnienie oceny ogólnej

PUP realizując programy i zadania w okresie objętym kontrolą, w rocznych planach pracy uwzględniał założenia określone w strategiach przyjętych zarówno przez Miasto Tarnobrzeg jak i Powiat Tarnobrzegi. PUP prawidłowo podejmował działania zmierzające do pozyskiwania dodatkowych środków na realizację programów zmierzających do poprawy sytuacji mieszkańców.

Z realizacji zadań PUP składał sprawozdania, a dla poprawy wyników swojej pracy, prowadził coroczną ankietyzację wśród klientów korzystających z jego usług. Dodatkowo w 2014 r. PUP przeprowadził badania lokalnego rynku pracy – miasta Tarnobrzega i powiatu tarnobrzegi.

NIK pozytywnie ocenia podejmowane inicjatywy Urzędu zmierzające do optymalnego określenia potrzeb osób bezrobotnych i ukierunkowania programów aktywizacji osób bezrobotnych.

Poprawa sytuacji gospodarczej w kraju oraz na rynku pracy, jak również działania PUP w badanym okresie, przyczyniły się do spadku wszystkich negatywnych wskaźników bezrobocia na terenie działania Urzędu, co jednocześnie potwierdza, iż

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

kierunki działań podjętych przez PUP w tym okresie były zasadne i przyniosły zamierzone efekty. Jednak należy zauważyć, iż pomimo poprawy wskaźników bezrobocia, były one wyższe niż wskaźniki dla województwa podkarpackiego i kraju. Niepokojący jest także rosnący udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób bezrobotnych ogółem, wobec których podejmowane działania przez PUP często były nieskuteczne.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego.

Opis stanu
faktycznego

1. Programowanie kierunków działań, uwzględniających wyniki rozpoznanych problemów.

PUP w Tarnobrzegu jest jednostką organizacyjną Powiatu Tarnobrzckiego i terytorialnie obsługuje zarówno teren Powiatu (tzw. ziemski) jak i Miasta (na prawach powiatu) Tarnobrzeg.

1.1-5.

W latach 2013-2016 PUP realizował zadania określone w strategiach Powiatu Tarnobrzckiego (Strategia rozwoju Powiatu Tarnobrzckiego lata 2007-2015 oraz Strategia Rozwoju Powiatu Tarnobrzckiego na lata 2015-2020) i dokumentach Miasta Tarnobrzeg (Program promocji zatrudnienia i aktywizacji tarnobrzckiego rynku pracy na lata 2008-2013 oraz Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Tarnobrzega na lata 2014-2020), w których określono m.in. cele operacyjne, kierunki działania (zadania) oraz mierniki/wskaźniki. Wśród celów wymienionych w strategiach dotyczących Miasta Tarnobrzega, wyróżniono m.in.:

- zbudowanie spójnego systemu przeciwdziałania zjawisku bezrobocia,
- rozwój i promocja przedsiębiorczości społecznej,
- wdrażanie narzędzi i instrumentów aktywnej integracji,
- opracowanie i realizacja projektów służących aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy,
- wsparcie finansowe osób bezrobotnych,
- wsparcie w obszarze zatrudnienia dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz współpraca z pracodawcami,
- zwiększanie efektywności pracy i oddziaływań służb zatrudnienia poprzez sprawne zastosowanie i wykorzystanie dostępnych instrumentów rynku pracy oraz tworzenie nowych programów rynku pracy,
- rozwój współpracy publicznych służb zatrudnienia z instytucjami rynku pracy, działającymi na rzecz przeciwdziałania bezrobociu,
- dostosowanie kwalifikacji zawodowych uczestników rynku pracy do potrzeb przedsiębiorców/pracodawców.

Rozwinięciem wymienionych celów operacyjnych było określenie kierunków działań oraz zadań dotyczących realizacji poszczególnych celów.

W strategiach określono także mierniki/wskaźniki realizacji wyznaczonych celów i zadań, jednak nie podano ich planowanych lub oczekiwanych wartości. W wymienionych dokumentach nie wskazano także planowanych nakładów na realizację tych zadań jak również źródeł ich pochodzenia.

W 2013 r., PUP realizował „Program promocji zatrudnienia i aktywizacji tarnobrzckiego rynku na lata 2008-2013”. W okresie objętym kontrolą PUP opracowywał roczne plany pracy (działań na rzecz zatrudnienia), które były zgodne z podanymi w strategiach celami i zadaniami. W rocznych planach pracy, PUP

wskazywał planowane wskaźniki realizacji poszczególnych programów, a po ich zakończeniu podawano stopień ich realizacji.

(dowód: akta kontroli str. 4-260)

W rocznych planach pracy PUP w latach 2013-2016, wskazywano priorytety do realizacji, a także cele i wskaźniki jakie zamierzano osiągnąć w ramach realizowanych programów. Podawane były także koszty i czas realizacji poszczególnych programów oraz źródła ich finansowania.

W okresie objętym kontrolą, PUP realizował łącznie 57 programów (projektów), z tego: - 9 w 2013 r. (programy rządowe), - 14 w 2014 r. (programy rządowe), - 17 w 2015 r. (w tym 16 programów rządowych i 1 program samorządu województwa), - 17 w 2016 r. (w tym 15 programów rządowych i 2 programy samorządu województwa).

(dowód: akta kontroli str. 136-260; 587-592)

Szczegółowej kontroli poddano zrealizowane przez PUP w okresie objętym kontrolą, cztery (po jednym w każdym roku) programy:

a) Rok 2013 - „Więcej szans w powiecie tarnobrzskim i mieście Tarnobrzeg” – projekt systemowy realizowany na podstawie umowy ramowej zawartej w dniu 26 marca 2008 r. oraz w oparciu o składane co roku wnioski o dofinansowanie zatwierdzane przez Instytucję Pośredniczącą - Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie i wprowadzany do realizacji na podstawie aneksu do umowy ramowej. W 2013 roku przyjęty aneksem z dnia 26 kwietnia 2013 r. wniosek o dofinansowanie zakładał realizację ośmiu wskaźników².

b) Rok 2014 - „Program wspierania tworzenia i przystępowania przez bezrobotnych do spółdzielni socjalnych”.

Program realizowany był ze środków rezerwy Funduszu Pracy uruchomionych przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

W odpowiedzi na ogłoszony przez Ministra nabór wniosków PUP wystąpił z wnioskiem w ramach, którego założono realizację trzech wskaźników³.

Pomimo trwającego od dnia 20 czerwca 2014 r. do dnia 19 września 2014 r. naboru wniosków do PUP nie wpłynął żaden wniosek o udzielenie wsparcia finansowego na założenie lub przystąpienie do już istniejącej spółdzielni socjalnej.

² 1) liczba osób objętych wsparciem w projekcie – 653 osoby,

2) liczba osób powyżej 50 roku życia objęta wsparciem w projekcie – 121 osób,

3) liczba osób niepełnosprawnych objęta wsparciem w projekcie – 29 osób,

4) liczba osób do 30 roku życia objęta wsparciem w projekcie – 327 osób ,

5) osiągnięcie efektywności zatrudnieniowej w grupie osób do 30 roku życia na poziomie 40%,

6) osiągnięcie efektywności zatrudnieniowej w grupie osób powyżej 50 roku życia na poziomie 35%,

7) osiągnięcie efektywności zatrudnieniowej wśród osób niepełnosprawnych na poziomie 20%,

8) osiągnięcie efektywności zatrudnieniowej wśród długotrwale bezrobotnych na poziomie 30%.

³ 1) przyznanie 15 osobom jednorazowo środków na założenie spółdzielni socjalnej,

2) przyznanie 10 osobom jednorazowo środków na przystąpienie do istniejącej spółdzielni socjalnej,

3) osiągnięcie efektywności zatrudnieniowej na poziomie 100%.

W ocenie NIK, brak wniosków o udzielenie oferowanej pomocy w ramach realizacji tego programu, świadczy o słabym rozpoznaniu potrzeb przez PUP przed przystąpieniem do tego programu.

c) Rok 2015 - „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie tarnobrzskim i mieście Tarnobrzeg (I)”.

Projekt pozakonkursowy realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój w oparciu o złożony wniosek o dofinansowanie zatwierdzony przez Instytucję Pośredniczącą - Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie. Zatwierdzony i przyjęty na podstawie zawartej umowy do realizacji wniosek zawierał realizację siedmiu wskaźników⁴.

Umowa o realizację projektu zawierała zobowiązanie do składania wniosków o płatność będących jednocześnie sprawozdaniem z realizacji projektu co najmniej w odstępach kwartalnych. Wnioski składane były w formie elektronicznej.

Każdy wniosek był badany i zatwierdzany przez Instytucję Pośredniczącą.

d) Rok 2016 - „Aktywizacja osób powyżej 29 roku życia pozostających bez pracy w powiecie tarnobrzskim i mieście Tarnobrzeg (I)”

Projekt pozakonkursowy realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego w oparciu o złożony wniosek o dofinansowanie zatwierdzony przez Instytucję Zarządzającą - Zarząd Województwa Podkarpackiego. Zatwierdzony i przyjęty na podstawie zawartej umowy do realizacji wniosek zawierał realizację dziewięciu wskaźników⁵.

Umowa o realizację projektu zawierała zobowiązanie do składania wniosków o płatność będących jednocześnie sprawozdaniem z realizacji projektu co najmniej w odstępach kwartalnych. Wnioski składane były w formie elektronicznej.

Każdy wniosek był badany i zatwierdzany przez Instytucję Zarządzającą.

W ramach wszystkich powyższych programów/projektów wsparciem obejmowane były osoby bezrobotne, w tym z grup defaryzowanych na rynku pracy, co oznacza,

⁴ 1) liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia objętych wsparciem – 345 osób,
2) liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem w programie – 8 osób,
3) liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie – 138 osób,
4) osiągnięcie efektywności zatrudnieniowej osób niepełnosprawnych na poziomie 17%,
5) osiągnięcie efektywności zatrudnieniowej osób długotrwale bezrobotnych na poziomie 35%,
6) osiągnięcie efektywności zatrudnieniowej osób o niskich kwalifikacjach na poziomie 36%,
7) osiągnięcie efektywności zatrudnieniowej pozostałych osób objętych wsparciem na poziomie 43%.

⁵ 1) liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem w programie – 163,
2) liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem – 30,
3) liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem - 6,
4) liczba osób powyżej 50 roku życia objętych wsparciem – 25,
5) liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem - 30,
6) osiągnięcie wskaźnika efektywności zatrudnieniowej osób niepełnosprawnych na poziomie 17%,
7) osiągnięcie wskaźnika efektywności zatrudnieniowej osób długotrwale bezrobotnych na poziomie 35%,
8) osiągnięcie wskaźnika efektywności zatrudnieniowej osób o niskich kwalifikacjach na poziomie 36%,
9) osiągnięcie wskaźnika efektywności zatrudnieniowej pozostałych osób bezrobotnych na poziomie 43%.

że ich realizacja wpisywała się w cele postawione w strategiach rozwiązywania problemów społecznych zarówno Powiatu Tarnobrzskiego jak i Miasta Tarnobrzeg. W programach wyznaczono priorytety oraz cele, które były zgodnie z założeniami przyjętymi w strategiach. Przystępując do realizacji tych programów, PUP określił wskaźniki pozwalające na rzetelną i zobiektywizowaną ocenę realizacji przyjętych celów.

(dowód: akta kontroli str. 4-85; 593-597)

1.6

PUP otrzymywał środki na aktywizację osób bezrobotnych przyznawane decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej⁶ zgodnie z algorytmem ustalania kwot środków Funduszu Pracy⁷ na finansowanie zadań w województwie. Oprócz wymienionych środków PUP podejmował działania o pozyskanie dodatkowych środków na realizację zadań dotyczących aktywizacji osób bezrobotnych.

W okresie objętym kontrolą, Urząd otrzymał następujące środki ogółem na działania aktywizujące bezrobotnych w Mieście i powiecie:

W 2013 r.:

- FP przyznane algorytmem w wysokości 5 127 300,00 zł,
- EFS⁸ na realizację projektu systemowego w wysokości 4 481 800,00 zł,
- dodatkowe środki pozyskane z rezerwy Ministra w wysokości 1 863 400,00 zł.

Łącznie w 2013 r. PUP dysponował środkami w wysokości 11 472 500,00 zł. Środki z rezerwy Ministra, pozyskane dodatkowo, stanowiły 16% ogólnego limitu będącego w dyspozycji Urzędu.

W 2014 r.:

- FP przyznane algorytmem w wysokości 2 656 200,00 zł,
- EFS na realizację projektu systemowego w wysokości 6 469 000,00 zł,
- dodatkowe środki z rezerwy Ministra⁹ w wysokości 4 668 100,00 zł.

Łącznie PUP dysponował środkami w wysokości 13 793 300,00 zł., z czego dodatkowo pozyskane środki stanowiły 33,8%.

W latach 2013 – 2014 realizowane były dwa projekty konkursowe, na które Urząd pozyskał dodatkowe środki w ramach EFS:

- Gotowi do pracy – projekt konkursowy w ramach Priorytetu VI „Rynek pracy otwarty dla wszystkich” Poddziałanie 6.1.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy. Okres realizacji projektu: 01.10.2012 r. – 30.09.2014 r. Całkowita wartość projektu: 1 558 427,74 zł., w tym kwota dofinansowania 1 376 241,40 zł.
- Wiedza – praktyka - kompetencje - projekt konkursowy w ramach Priorytetu VI „Rynek pracy otwarty dla wszystkich” Poddziałanie 6.1.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy. Okres realizacji projektu: 01.11.2012 – 31.12.2013r. Całkowita wartość projektu: 822 979,40 zł.

W 2015 r.:

- FP przyznane algorytmem w wysokości 5 305 400,00 zł,
- EFS na realizację projektów pozakonkursowych w wysokości 4 297 800,00 zł,
- dodatkowe środki z rezerwy Ministra w wysokości 5 282 600,00 zł.

⁶ - Art. 109 ust. 2a ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U.2017.1065).

⁷ - dalej FP

⁸ - Europejskiego Funduszu Społecznego

⁹ - § 9 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 sierpnia 2014 r. w sprawie algorytmu ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań w województwie (Dz.U.2014.1294).

Łącznie PUP dysponował środkami w wysokości 14 885 800,00 zł., z czego dodatkowo pozyskane środki stanowiły 33,8%.

W 2016 r.:

- FP przyznane algorytmem w wysokości 5 801 866,00 zł,
- EFS na realizację projektów pozakonkursowych w wysokości 3 962 134,00 zł,
- dodatkowe środki z rezerwy Ministra w wysokości 4 278 800,00 zł.

Łącznie PUP dysponował środkami w wysokości 14 042 800,00 zł., w którym dodatkowo pozyskane środki stanowiły 30,8%.

W analizowanym okresie, wykorzystanie otrzymanych środków utrzymywało się na poziomie ponad 99%, co oznacza, iż wszystkie środki zarówno otrzymane z rezerwy jak i w ramach algorytmu, zostały wydatkowane.

(dowód: akta kontroli str. 261-586; 598-599)

1.7.

Starosta Tarnobrzegi w porozumieniu z Prezydentem Miasta Tarnobrzega Zarządzeniem Nr 97/2012 z dnia 18 grudnia 2012 r. powołał Powiatową Radę Zatrudnienia w Tarnobrzegu. W trakcie czteroletniej kadencji członkowie Rady uczestniczyli w 27 posiedzeniach, podczas których wydano 169 opinii w formie uchwał i 5 rekomendacji dla uczelni wyższych w sprawie utworzenia nowych kierunków studiów. Każde posiedzenie posiadało quorum, co pozwalało na podejmowanie prawomocnych uchwał poprzez głosowanie.

W 2015 r. Rada zwróciła się do szkół ponadgimnazjalnych z zapytaniem o skuteczność naborów w klasach kształcących w opiniowanych wcześniej zawodach, czy nabory w tych klasach były kontynuowane w następnych latach szkolnych i ilu uczniów kończyło te kierunki kształcenia.

Z dniem 16 grudnia 2016 r. Starosta Tarnobrzegi w porozumieniu z Prezydentem Miasta Tarnobrzega powołał Powiatową Radę Rynku Pracy w Tarnobrzegu.

W 2017 r. Powiatowa Rada Rynku Pracy w Tarnobrzegu i PUP podjęły wspólną inicjatywę, do której przystąpiły ościennie powiaty stalowowolski, niżański, mielecki, sandomierski i staszowski, a której celem jest przebadanie lokalnych rynków pracy.

W dniu 13 czerwca 2017 r. w Sandomierzu zostało podpisane Porozumienie o współpracy pomiędzy Powiatowymi Urzędami Pracy i Powiatowymi Radami Rynku Pracy wymienionych wyżej powiatów. W ramach Porozumienia planowane jest zrealizowanie badania mającego na celu rozpoznanie trendów w zakresie potencjału kadrowego na rynkach pracy.

W dniu 6 kwietnia 2017 r. Rada wyraziła swoje stanowisko w sprawie wprowadzenia zmian w zakresie gospodarowania środkami Funduszu Pracy, które zostało przesłane do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Z jego treści wynika, że *PUP otrzymuje niskie kwoty środków w limicie podstawowym, musi więc w celu realizacji zadań na rzecz osób bezrobotnych i innych uprawnionych osób w znacznej mierze posilkować się środkami z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej. W swoim stanowisku, mając na uwadze efektywne wydatkowanie środków Funduszu Pracy, Rada zawnioskowała o coroczne zamieszczanie na stronie internetowej Ministerstwa rocznych planów realizacji programów finansowanych z rezerw Ministra. Zdaniem Rady, plany w podziale na poszczególne typy rezerw (które mają być realizowane w danym roku) powinny zawierać: nazwę programu, kwotę przeznaczoną na dany program, kryteria podziału środków (formalne i merytoryczne) oraz kalendarz planowanych naborów wniosków w podziale na miesiące. Roczne plany działania mogłyby być modyfikowane (aktualizowane) w cyklach kwartalnych, w zależności od poziomu wykorzystania środków w poszczególnych naborach. W szczególnych przypadkach mogłyby być ogłaszane dodatkowe nabory wniosków. Plany roczne powinny być podawane do*

wiadomości wnioskodawców niezwłocznie po podziale środków FP i wyodrębnieniu rezerw. Posiadanie ww. informacji odpowiednio wcześniej ułatwiłoby PUP przygotowanie i skonsultowanie z Radą propozycji przeznaczenia pozyskanych na dany rok środków Funduszu Pracy.

W ramach swoich zadań w pierwszym półroczu 2017 r. Rada podjęła 36 uchwał opiniujących racjonalność gospodarowania środkami i kryteria podziału środków będących w dyspozycji Powiatu Tarnobrzskiego, kierunki kształcenia i szkolenia zawodowego, wnioski o umorzenie nienależnie pobranych świadczeń oraz wnioski jednostek organizacyjnych powiatu o sfinansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego. Działania i inicjatywy Rady były uwzględnione w realizowanych przez PUP zadaniach.

(dowód: akta kontroli str. 600-601)

1.8-9.

PUP swoim działaniem obejmuje Powiat Tarnobrzski i Miasto Tarnobrzeg. Dyrektor i pracownicy Urzędu brali czynny udział przy opracowywaniu strategii przez powiat i miasto. W latach objętych kontrolą zakończyła się realizacja Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Tarnobrzskiego Rynku Pracy (przyjętego uchwałą Rady Miasta Tarnobrzega w dniu 29.05.2008), z którego realizacji w kwietniu 2014 r. PUP sporządził sprawozdanie końcowe, obejmujące swym zakresem cały okres realizacji Programu.

Obowiązująca od 2015 r. Strategia Rozwoju Powiatu Tarnobrzskiego na lata 2015-2020 zawiera w celach strategicznych Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Tarnobrzskiego Rynku Pracy. Zapisane w Programie cele były ujmowane w rocznych Planach Pracy Urzędu. Plany były monitorowane, a z ich realizacji sporządzane były sprawozdania – półroczne i roczne.

W przyjętej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tarnobrzega na lata 2014-2020, Miasto przewidziało działania dla PUP, jednak brak w niej zapisów dotyczących sposobów egzekwowania i rozliczania tych działań.

Dodatkowo PUP wykonuje zadania dotyczące rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych zapisane w realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Tarnobrzegu Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2010-2015 i kolejnym na lata 2016-2020. Program ten był monitorowany poprzez składanie sprawozdań po zakończeniu każdego roku.

Urząd współpracuje również z Urzędem Miasta w Tarnobrzegu w ramach realizacji "Programu Ochrony zdrowia psychicznego w Tarnobrzegu w latach 2011-2015". PUP uczestniczył w pracach Zespołu ds. opracowania, koordynowania i zarządzania programem. Corocznie odbywały się spotkania Zespołu. Urząd realizował zadania z zakresu aktywizacji zawodowej i corocznie przedkładał sprawozdania z wykonania zadań w tym zakresie.

PUP sporządzał sprawozdania z działalności za dany rok, które zamieszczane były na stronie internetowej. Sprawozdania dotyczyły całej działalności Urzędu, w tym organizację, budżet, kontrole, rejestrację, ewidencję i świadczenia, pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, szkolenia osób bezrobotnych i realizację programów rynku pracy. Sprawozdania były corocznie przedstawiane Powiatowej Radzie Zatrudnienia (Radzie Rynku Pracy), której członkami są również przedstawiciele samorządu terytorialnego.

Ponadto Urząd uwzględniając sugestie Starosty i Prezydenta Miasta realizował programy obejmując aktywizacją osoby bezrobotne z terenu ich działania, w szczególności będące w trudnej sytuacji życiowej i materialnej.

W celu objęcia wsparciem takich osób Dyrektor Urzędu działając w porozumieniu ze Starostą występował z wnioskami o przyznanie dodatkowych środków z rezerwy Ministra na aktywizację osób bezrobotnych:

Corocznie z inicjatywy zarówno Starosty jak i Prezydenta Urząd otrzymywał środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) z przeznaczeniem na rehabilitację zawodową osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy bądź bezrobotne.

(dowód: akta kontroli str. 86-135; 261-586)

1.10.

Zmiany w strukturze osób bezrobotnych w związku z Programem 500+ i wpływ tego programu na rynek pracy przedstawiały się następująco.

Według stanu na 31 marca 2016 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnobrzegu zarejestrowanych było ogółem 5265 osób bezrobotnych, w tym w mieście Tarnobrzegu zarejestrowanych było 2565 osób, natomiast w powiecie tarnobrzeskim 2700. W ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie na koniec marca 2016 r. były:

- 2754 kobiety, tj. 52,3% ogólnej liczby bezrobotnych (31.03.2015 r. – 3230, tj. 52,3%): Miasto Tarnobrzeg – 1310, Powiat Tarnobrzeski – 1444;
- 2511 mężczyzn, tj. 47,7% ogólnej liczby bezrobotnych (31.03.2015 r. – 2942, tj. 47,7%): Miasto Tarnobrzeg – 1255, Powiat Tarnobrzeski – 1256;
- 4660 osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, tj. 88,5% ogółu (31.03.2015 r. – 5454, tj. 88,4%): Miasto Tarnobrzeg – 2285, Powiat Tarnobrzeski – 2375;
- 605 osób bezrobotnych z prawem do zasiłku, tj. 11,5% ogółu (31.03.2015 r. – 718, tj. 11,6%): Miasto Tarnobrzeg – 280, Powiat Tarnobrzeski – 325;
- 600 osób bezrobotnych dotychczas niepracujących, tj. 11,4% ogółu (31.03.2015 r. – 848, tj. 13,7%): Miasto Tarnobrzeg – 264, Powiat Tarnobrzeski – 336;
- 4665 osób bezrobotnych poprzednio pracujących, tj. 88,6% ogółu (31.03.2015 r. – 5324, tj. 86,3%): Miasto Tarnobrzeg – 2301, Powiat Tarnobrzeski – 2364;
- w tym: 198 bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy, tj. 3,8% ogółu (31.03.2015 r. – 282, tj. 4,6%): Miasto Tarnobrzeg – 101, Powiat Tarnobrzeski – 97;
- 2117 osób zamieszkałych na wsi, tj. 40,2% ogółu (31.03.2015 r. – 2484 tj. 40,2%);
- 48 osób uprawnionych do otrzymywania dodatku aktywizacyjnego, tj. 0,9% ogółu (31.03.2015 r. – 43 tj. 0,7%).

Według stanu na 30 czerwca 2017 r. (tj. po upływie roku i 1 kwartału od czasu wprowadzenia rządowego programu 500+) w PUP zarejestrowanych było ogółem 3701 osób bezrobotnych (31.12.2016 r. – 4414, 30.06.2016 r. – 4337). W mieście Tarnobrzegu zarejestrowanych było 1757 osób (31.12.2016 r. – 2083, 30.06.2016 r. – 2109), natomiast w powiecie tarnobrzeskim – 1944 (31.12.2016 r. – 2331, 30.06.2016 r. – 2228).

W ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych w PUP na koniec czerwca 2017 r. były:

- 2074 kobiety, tj. 56,0% ogólnej liczby bezrobotnych (30.06.2016 r. – 2377, tj. 54,8%): Miasto Tarnobrzeg – 940, Powiat Tarnobrzeski – 1134;
- 1627 mężczyzn, tj. 44,0% ogólnej liczby bezrobotnych (30.06.2016 r. – 1960, tj. 45,2%): Miasto Tarnobrzeg – 817, Powiat Tarnobrzeski – 810;
- 3239 osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku, tj. 87,5% ogółu (30.06.2016 r. – 3835, tj. 88,4%): Miasto Tarnobrzeg – 1545, Powiat Tarnobrzeski – 1694;
- 462 osoby bezrobotne z prawem do zasiłku, tj. 12,5% ogółu (30.06.2016 r. – 502, tj. 11,6%): Miasto Tarnobrzeg – 212, Powiat Tarnobrzeski – 250;

- 397 osoby bezrobotnych dotychczas niepracujące, tj. 10,7% ogółu (30.06.2016 r. – 478, tj. 11,0%): Miasto Tarnobrzeg – 158, Powiat Tarnobrzeski – 239;
- 3304 osoby bezrobotne poprzednio pracujące, tj. 89,3% ogółu (30.06.2016 r. – 3859, tj. 89,0%): Miasto Tarnobrzeg – 1599, Powiat Tarnobrzeski – 1705;
- w tym: 152 bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy, tj. 4,1% ogółu (30.06.2016 r. – 172, tj. 4,0%): Miasto Tarnobrzeg – 65, Powiat Tarnobrzeski – 87;
- 1526 osób zamieszkałych na wsi, tj. 41,2% ogółu (30.06.2016 r. – 1724 tj. 39,8%);
- 48 osoby uprawnione do otrzymywania dodatku aktywizacyjnego, tj. 1,3% ogółu (30.06.2016 r. – 47 tj. 1,1%).

Jak wynika z powyższych danych, nastąpił spadek liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych zarówno w mieście Tarnobrzegu (o 808 w trakcie 15 m-cy, tj. od 31.03.2016 r. do 30.06.2017 r.) jak i w powiecie tarnobrzeskim (o 756 osób).

W analizowanym okresie spadała również stopa bezrobocia. Na koniec I kwartału 2016 r. wynosiła 14,3% w Mieście Tarnobrzeg oraz 11,7% w powiecie tarnobrzeskim. Na koniec 2016 r. były to wartości 11,8% dla miasta Tarnobrzega i 10,2% dla powiatu tarnobrzeskiego. Wg stanu na dzień 30.06.2017 r. stopa bezrobocia w mieście Tarnobrzeg spadła do poziomu 10%, natomiast w powiecie tarnobrzeskim do 8,6%.

Jak podała Pani Teresa Huńka - Dyrektor PUP, *analiza struktury bezrobotnych wskazuje na :*

- *wzrost procentowy kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych (pomimo dużego spadku liczby zarejestrowanych kobiet). Na koniec marca 2016 r. kobiety stanowiły 52,3% ogólnej liczby bezrobotnych, na koniec 2016r. było to 53,9%, na koniec czerwca 2017 r. kobiety stanowiły 56,0% ogólnej liczby bezrobotnych.*
- *procentowy wzrost osób bezrobotnych deklarujących posiadanie co najmniej jednego dziecka do 6 roku życia (pomimo dużego spadku liczby oraz spadku procentowego udziału zarejestrowanych osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy). Na koniec marca 2016r. osoby bezrobotne deklarujące posiadanie co najmniej jednego dziecka do 6 roku życia stanowiły 17,4% ogólnej liczby bezrobotnych, na koniec 2016 r. było to 19%, na koniec czerwca 2017r. 21,5% ogólnej liczby bezrobotnych (w tym kobiety stanowiły 86% danej kategorii osób bezrobotnych).*
- *wzrost liczby osób odmawiających przyjęcia propozycji pracy lub uczestnictwa w aktywnych programach rynku pracy (w 2015 r. 159 osób utraciło status osoby bezrobotnej, podczas gdy w 2016 r. było to 185 osób).*
- *wzrost liczby osób rezygnujących z pozostawania w ewidencji osób bezrobotnych (w 2015 r. 234 osoby zrezygnowały z pozostawania w ewidencji, podczas gdy w 2016 r. były to 323 osoby).*

Trudno jednoznacznie stwierdzić, że zmiany te spowodowane są realizacją rządowego Programu 500+ czy ogólnej zmiany sytuacji na rynku pracy wynikającej z rozwoju gospodarczego. Osoby bezrobotne w trakcie rozmów z doradcami klienta nie wskazują literalnie na wpływ programu 500+ na ich chęci i gotowość do podjęcia zatrudnienia. Głównymi przyczynami odmów przyjęcia propozycji pracy są: niskie wynagrodzenie, niewspółmierne do kosztów utrzymania rodziny, utrudniony dojazd lub brak możliwości dojazdu publicznymi środkami transportu zbiorowego oraz brak możliwości zapewnienia opieki nad małymi dziećmi po godzinach pracy żłobków i przedszkoli (większość ofert pracy dla kobiet to handel oraz usługi gastronomiczne, a więc oferty wymagające dyspozycyjności w godz. wieczornych oraz w soboty i niedziele).

Urząd dotychczas nie badał wpływu Programu 500+ na rynek pracy. W br. Urząd planuje przeprowadzić badanie „Potencjału kadrowego tarnobrzeskiego rynku

pracy", którego celem będzie m.in. zbadanie postaw poszczególnych osób pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo odnośnie pracy zawodowej i ich oczekiwań co do warunków zatrudnienia, jak również oferowanego wsparcia w zakresie aktywności zawodowej. Badanie to może pośrednio wskazać wpływ Programu 500+ na rynek pracy.

(dowód: akta kontroli str. 602-604)

1.11.

W 2011 r. PUP zawarł porozumienia z ośrodkami pomocy społecznej w zakresie współpracy przy podejmowaniu działań wzmacniających aktywność osób bezrobotnych, będących jednocześnie klientami pomocy społecznej, w tym:

- W dniu 20.05.2011 r. z MOPR w Tarnobrzegu porozumienie zawarte na okres do 31.12.2013 r. przedłużone aneksem z dnia 27.12.2012 r. do 30.05.2015 r. oraz kolejnym aneksem z dnia 27.01.2015 r. do dnia 30.09.2015 r.
- W dniu 14.04.2011 r. z PCPR w Tarnobrzegu porozumienie zawarte na okres do 31.12.2013 r.
- W dniu 04.04.2011 r. z GOPS w Grębowie porozumienie zawarte na okres do 31.12.2013 r.
- W dniu 19.04.2011 r. z MGOPS w Nowej Dębie porozumienie zawarte na okres do 31.12.2013 r., kolejne porozumienie zawarte w dniu 02.04.2014 r. z MGOPS w Nowej Dębie na okres do 30.06.2015 r.

Porozumienia miały na celu sprawną wymianę informacji, umożliwiającą optymalizację zakresu i form pomocy udzielanej przez ww. instytucje i PUP tej samej osobie, w sposób pozwalający uniknąć powielania wzajemnych działań i zapewniający komplementarność oferowanych usług, dostosowanych do potrzeb klientów.

Ośrodki pomocy społecznej, które w ramach realizacji własnego projektu systemowego planowały wobec swoich klientów, będących jednocześnie osobami bezrobotnymi działania odpowiadające działaniom PUP, zobowiązane były informować Urząd o zastosowaniu instrumentów wsparcia oraz ustalić czy PUP nie planuje podobnych działań finansowanych ze środków Funduszu Pracy.

Ośrodki pomocy społecznej przedkładały Urzędowi listy osób bezrobotnych w terminie 7 dni od zakończenia rekrutacji do własnych projektów. PUP natomiast zobowiązany był do powiadomienia ośrodka pomocy społecznej w terminie 7 dni od otrzymania ww. listy o osobach bezrobotnych objętych szkoleniem lub uczestniczących w innych działaniach aktywizujących.

Również po zakończeniu lub przerwaniu udziału bezrobotnych w projektach ośrodków pomocy społecznej, instytucje te zobowiązały się informować Urząd o tym fakcie, przekazując wykaz instrumentów aktywnej integracji zastosowanych wobec klientów w trakcie realizacji projektu.

PUP zawierał również porozumienia z ośrodkami pomocy społecznej (MOPR w Tarnobrzegu, MGOPS w Nowej Dębie i MGOPS w Baranowie Sandomierskim) i urzędami gmin (Grębów, Gorzyce oraz Baranów Sandomierski) dotyczące realizacji prac społecznie użytecznych oraz Programu Aktywizacji i Integracji (PAI).

W przypadku realizacji programu PAI oraz kierowania osób do prac społecznie użytecznych lista osób jest uzgadniana z ośrodkami pomocy społecznej (zgodnie z wymogami ustawy o promocji zatrudnienia) co zapobiega powielaniu się form pomocy dla tych osób. W Porozumieniu o realizacji PAI zawarty jest następujący zapis: „W trakcie trwania Programu Urząd nie wzywa bezrobotnych do swojej siedziby i nie obejmuje ich działaniami aktywizacyjnymi przewidzianymi w ustawie o promocji zatrudnienia”.

PUP od 10 lat corocznie organizuje targi pracy. Od 2014 r. targi pracy organizowane są we współpracy z kilkoma partnerami na podstawie zawieranych każdego roku porozumień o współpracy m.in. z Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży Ochotniczego Hufca Pracy w Tarnobrzegu, Tarnobrzeską Agencją Rozwoju Regionalnego S.A. w Tarnobrzegu, Centrum Kształcenia Praktycznego w Tarnobrzegu Gminą Tarnobrzeg, WUP Rzeszów, Społeczną Akademią Nauk, Zespołem Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Tarnobrzegu.

W dniu 7 lipca 2014 r. zawarte zostało Porozumienie o współpracy na rzecz realizacji celów związanych z aktywizacją społeczną i zawodową oraz zatrudnieniem osób niepełnosprawnych z Warsztatami Terapii Zajęciowej przy Kole Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym w Tarnobrzegu.

W 2014 r. w PUP praktykę zawodową odbyła jedna osoba będąca uczestnikiem ww. Warsztatów Terapii Zajęciowej.

Podopieczni WTZ corocznie biorą udział w organizowanych przez Urząd Targach Pracy i Edukacji, prezentując swoje prace wykonane w trakcie warsztatów.

W październiku 2011 r. PUP zawarł porozumienia w sprawie wdrożenia i korzystania z Samorządowej Elektronicznej Platformy Informatycznej (SEPI), z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Tarnobrzegu i ośrodkami pomocy społecznej z terenu powiatu tarnobrzeskiego. Za pomocą platformy, podmioty, które przystąpiły do porozumienia, mogą wymieniać informacje o wspólnych klientach. W 2012 r. do współpracy przystąpiła Komenda Miejska Policji w Tarnobrzegu a w 2013 r. Urząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski, Urząd Gminy Gorzyce, Urząd Miasta i Gminy w Nowej Dębie i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnobrzegu.

(dowód: akta kontroli str. 605-607)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli w działalności PUP w latach 2013-2016 uwzględniano założenia określone w strategiach przyjętych zarówno przez Miasto Tarnobrzeg jak i Powiat Tarnobrzeski. W planach pracy Urzędu i przyjętych do realizacji programach w tym okresie, kierowano się potrzebami społeczno-ekonomicznymi mieszkańców. Słabe rozpoznanie potrzeb stwierdzono jedynie dla przyjętego do realizacji programu wspierania tworzenia i przystępowania przez bezrobotnych do spółdzielni socjalnych. Realizując swoje zadania PUP prawidłowo współpracował z innymi instytucjami pomocy społecznej i podmiotami wspierającymi udzielanie pomocy mieszkańcom miasta i powiatu.

2. Działania dla realizacji przyjętych założeń, ich finansowanie i monitorowanie, a także ich skuteczność i efektywność dla ograniczenia negatywnych skutków zmian gospodarczych w miastach.

2.1.

W okresie objętym kontrolą, poniesione przez PUP wydatki na prowadzoną działalność wyniosły:

- w 2013 r. wydatki ogółem wyniosły 29.519,5 tys. zł co stanowiło 99,1% kwoty pozyskanych środków (29.782,9 tys. zł), z czego: kwota wydatkowana ze środków pozyskanych od jednostek samorządowych (Miasta i Powiatu Tarnobrzeg) - łącznie 3.180,75 tys. zł (tj. 10,8% wydatków ogółem, w tym ze środków przekazanych przez Miasto Tarnobrzeg 1.116 tys. zł – 3,8% ogółu wydatków); ze środków z budżetu państwa¹⁰ - 3.861,9 tys. zł (13,1% ogółu wydatków); pozostałe – 22.476,85 tys. zł (76,1% ogółu wydatków, w tym ze środków: EFS – 5.832,05 tys. zł tj. 19,8% ogółu wydatków, PFRON – 189,9 tys. zł tj. 0,6%, Fundusz Pracy¹¹ – 22.476,85 tys. zł tj. 55,7%);
- w 2014 r. wydatki ogółem wyniosły 30.950,2 tys. zł co stanowiło 99,2% kwoty pozyskanych środków (31.189,5 tys. zł), z czego (analogicznie jak wyżej): wydatki ze środków jednostek samorządowych - łącznie 3.525,2 tys. zł (tj. 11,4%, w tym ze środków przekazanych przez Miasto Tarnobrzeg 1.400 tys. zł – 4,5%); ze środków z budżetu państwa – 4.076,6 tys. zł (13,2%); pozostałe – 23.348,4 tys. zł (75,4%, w tym ze środków: EFS – 7.071 tys. zł tj. 22,8%, PFRON – 199,8 tys. zł tj. 0,6%, Fundusz Pracy – 16.077,6 tys. zł tj. 51,9%);
- w 2015 r. wydatki ogółem wyniosły 29.984,4 tys. zł co stanowiło 99,4% kwoty pozyskanych środków (30.171,3 tys. zł), z czego (analogicznie jak wyżej): wydatki ze środków jednostek samorządowych - łącznie 3.295,4 tys. zł (tj. 11%, w tym ze środków przekazanych przez Miasto Tarnobrzeg 1.300 tys. zł – 4,3%); ze środków z budżetu państwa – 3.333,1 tys. zł (11,1%); pozostałe – 23.355,8 tys. zł (77,9%, w tym ze środków: EFS – 4.268,7 tys. zł tj. 14,2%, PFRON – 238,1 tys. zł tj. 0,8%, Fundusz Pracy – 18.849 tys. zł tj. 62,9%);
- w 2016 r. wydatki ogółem wyniosły 30.464 tys. zł co stanowiło 98% kwoty pozyskanych środków (31.079,1 tys. zł), z czego (analogicznie jak wyżej): wydatki ze środków jednostek samorządowych - łącznie 3.771,4 tys. zł (tj. 12,4%, w tym ze środków przekazanych przez Miasto Tarnobrzeg 1.384,8 tys. zł – 4,5%); ze środków z budżetu państwa – 2.884 tys. zł (9,5%); pozostałe – 23.808,5 tys. zł (78,2%, w tym ze środków: EFS – 3.962,1 tys. zł tj. 12,9%, PFRON – 135 tys. zł tj. 0,4%, Fundusz Pracy – 23.808,5 tys. zł tj. 64,8%).

(dowód: akta kontroli str. 608-612; 731-745)

W dniu 31 stycznia 2006 r. Powiat Tarnobrzeski zawarł z Miastem Tarnobrzeg, porozumienie w sprawie realizacji zadań z zakresu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w którym określono m.in. że Powiat Tarnobrzeski będzie otrzymywał z budżetu Miasta Tarnobrzeg dotację celową na współfinansowanie kosztów funkcjonowania PUP.

W okresie objętym kontrolą, corocznie zawierano aneksy do wymienionego porozumienia, w których podawano m.in. kwoty dotacji na współfinansowanie kosztów funkcjonowania PUP w danym roku.

W 2013 r. kwota przekazanej dotacji (1.116.000 zł) na współfinansowanie kosztów funkcjonowania PUP przez Miasto Tarnobrzeg była niższa o 100.000 zł niż kwota dotacji (1.216.000 zł) wynikająca z aneksu Nr 2/2013 z dnia 23 grudnia 2013 r. do porozumienia.

Kwota 100.000 zł została przekazana w dniu 2 stycznia 2014 r., jednak została ona ujęta w kwocie dotacji 2014 r., zgodnie z treścią aneksów Nr 1/2014 z dnia 24 stycznia 2014 r. oraz Nr 3/2014 z dnia 7 lipca 2014 r. do porozumienia.

¹⁰ - Środki z budżetu państwa - dotacja celowa przekazywana za pośrednictwem wojewody na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych

¹¹ - Fundusz Pracy w tym środki na wypłatę zasiłków dla bezrobotnych i innych obligatoryjnych świadczeń

Brak wpływu w 2013 r. kwoty 100.000 zł na rzecz finansowania kosztów PUP, nie spowodował powstania zobowiązań wymagalnych PUP.

(dowód: akta kontroli str. 613-630)

2.2.

W latach 2013-2016 wykorzystanie środków na działalność PUP wynosiło ponad 99%. W analizowanym okresie PUP dokonał zwrotu niewykorzystanych środków tylko raz w 2015 r.

PUP w 2015 r. otrzymał z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej na realizację Programu Aktywizacja i Integracja kwotę 12 900,00 zł. W wyniku oszczędności pojawiających się w trakcie realizacji ww. programu Urząd dokonał zwrotu środków niewykorzystanych w kwocie 5 200,00 zł.

Decyzją z dnia 23.10.2015 r. znak: DF-I.4021.9.2015.JW Minister Pracy i Polityki Społecznej zmniejszył przyznany wcześniej limit do kwoty 7 700 zł.

(dowód: akta kontroli str. 631)

2.3.

W latach 2013-2016 objętych kontrolą, rosła wielkość wydatków ogółem na działania PUP z 11 472,5 tys. zł w 2013 r. do 17 032,1 tys. zł w 2016 r. (wzrost o 5 559,6 tys. zł tj. o 48%). Natomiast średnia wielkość tych nakładów w przeliczeniu na jednego petenta (tj. osób korzystających z usług PUP) rosła w latach 2013-2015 (z 5,01 tys. zł do 6,08 tys. zł). W roku 2016 r. wskaźnik ten wyniósł 4,64 tys. zł tj. był niższy o 1,44 tys. zł (tj. o 24%) niż w roku 2015. Przyczyną spadku wartości tego wskaźnika był znaczny wzrost liczby osób korzystających z usług PUP (wzrost o 1.138 osób tj. o 45%).

(dowód: akta kontroli str. 261-586)

2.4.

Efektywność podstawowych form aktywizacji prowadzonych przez PUP za lata 2013 – 2014 wskazywała, że 100% efektywność zatrudnieniową osiągnięto w takich formach aktywizacji jak jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej oraz wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego. Efektywność zatrudnieniowa w pozostałych formach aktywizacji w badanym okresie wykazywała tendencję rosnącą i tak: szkolenia 44,6% w 2013 r. 51,6% w 2014 r.; prace interwencyjne (odpowiednio) 80% i 88,6%; roboty publiczne 60,6% i 90%; staże 76,9% i 82,4%.

Efektywność kosztowa w tym okresie również wykazywała tendencję wzrostową (jedynie w przypadku szkoleń nastąpił spadek z 5.911,71 zł w 2013 r. do 5.542,61 zł w 2014 r.), a najwyższy ponad 100% wzrost tego wskaźnika dotyczył robót publicznych, gdzie w 2013 r. wynosił on 14.269,90 zł a w 2014 r. 29.814,81 zł.

Ogółem efektywność zatrudnieniowa w PUP w 2013 r. wyniosła 65,2% a w 2014 r. wskaźnik ten wyniósł 78,8%. Wskaźnik ten był wyższy niż liczony ogółem dla kraju w tym okresie, który wynosił w 2013 r. 63,4% a w 2014 r. 76,3%.

Efektywność kosztowa ogółem w PUP w 2013 r. wyniosła 8.655,71 zł a w 2014 r. wskaźnik ten wyniósł 10.773,42 zł. Wskaźnik ten był niższy niż liczony ogółem dla kraju w tym okresie (w 2013 r. 11.110,49 zł a w 2014 r. 11.174,52 zł).

W 2015 r. nastąpiła zmiana metodologii liczenia efektywności zatrudnieniowej dla podstawowych form aktywizacji zawodowej¹². Z tego względu nie można

¹² Zmiana metodologii dotyczyła przede wszystkim zmiany definicji zakończenia udziału w aktywizacji i zatrudnieniu. Do 2015 r. za datę zakończenia udziału w aktywizacji uznawano datę – w zależności od formy wsparcia – ukończenia uczestnictwa w danej

porównywać w sposób bezpośredni wskaźników efektywności zatrudnieniowej uzyskanych w 2014 i 2015 roku.

Efektywność zatrudnieniowa za lata 2015 – 2016 wykazywała spadek w takich formach aktywizacji jak prace interwencyjne (z 98,1% w 2015 r. do 94,25% w 2016 r.), roboty publiczne (z 89% do 85,25%) oraz jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej (z 94,8% do 94,44%). Wzrost tego wskaźnika zanotowano w takich formach aktywizacji jak szkolenia (z 55,1% do 56,38%), staże (z 85% do 88,86%) oraz wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego (z 79,3% do 84,91%).

Efektywność kosztowa w tym okresie wykazywała tendencję spadkową, a najwyższy ponad 56% spadek tego wskaźnika dotyczył wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego, gdzie w 2015 r. wynosił on 27.836,92 zł a w 2016 r. 12.254,44 zł.

Ogółem efektywność zatrudnieniowa w PUP w 2015 r. wyniosła 84,41% a w 2016 r. wskaźnik ten wyniósł 86,79%. Wskaźnik ten był wyższy niż liczony ogółem dla kraju w tym okresie, który wynosił w 2015 r. 75,89% a w 2016 r. 78,84%.

Efektywność kosztowa ogółem w PUP w 2015 r. wyniosła 10.674,39 zł a w 2016 r. wskaźnik ten wyniósł 10.179,21 zł. Wskaźnik ten był niższy niż liczony ogółem dla kraju w tym okresie (w 2015 r. 12.996,00 zł a w 2016 r. 11.291,09 zł).

Jak wynika z powyższych zestawień, w latach 2013-2016 efektywność zatrudnieniowa dla podstawowych form aktywizacji zawodowej w PUP systematycznie rosła i jej wskaźniki były wyższe niż odpowiadające im wskaźniki dla średniej krajowej w tym okresie. Wskaźniki efektywności kosztowej ogółem w PUP w tym okresie były niższe niż odpowiadające im wskaźniki dla średniej krajowej.

(dowód: akta kontroli str. 632-634)

2.5.

Jak podała Pani Teresa Huńka - Dyrektor PUP, *Urząd określając potrzeby i realizując projekty, programy aktywizacji osób bezrobotnych oraz występując o rezerwy na realizację dodatkowych form kierowanych do ściśle określonych grup, posługuje się własnymi statystykami i analizami oraz przeprowadzonymi w 2014 r. Badaniami lokalnego rynku pracy – miasta Tarnobrzega i powiatu tarnobrzskiego. We wcześniejszym okresie przy planowaniu zadań z zakresu rynku pracy wykorzystywane były badania o tym samym tytule w 2012 r.*

W każdym roku wykorzystanie posiadanych limitów utrzymywało się na poziomie 99,8%, a więc wszystkie środki zarówno te otrzymane od Ministra w ramach algorytmu jak również pozyskane dodatkowo, zostały praktycznie w całości wydatkowane. Świadczyć to może o tym, iż potrzeby dotyczące aktywizacji osób bezrobotnych były większe niż kwoty, którymi Urząd dysponował. Urząd realizując usługi i instrumenty rynku pracy ogłasza nabory wniosków na poszczególne formy wsparcia. Liczba przyjmowanych wniosków w ramach naboru jest każdorazowo określana tak, by ich ilość nie przekraczała możliwości finansowych Urzędu. Z tego powodu nie jest możliwe dokładne określenie niezrealizowanych potrzeb.

(dowód: akta kontroli str. 598-599)

formie wsparcia (szkolenia, staże) lub datę zakończenia finansowania ze środków Funduszu Pracy (m.in. roboty publiczne, prace interwencyjne, refundacja doposażenia lub wyposażenia stanowiska pracy). Od roku 2015 za datę zakończenia udziału w aktywizacji uznaje się moment zakończenia okresu zobowiązaniowego - w przypadku refundacji kosztów doposażenia lub wyposażenia stanowiska pracy okres zobowiązaniowy obejmuje okres, w którym pracodawca jest zobowiązany do utrzymania stanowiska pracy utworzonego lub doposażonego ze środków Funduszu Pracy.

2.6.

W latach 2013-2016 dominującą formą wsparcia w działaniach PUP były staże, w ramach których w tym okresie utworzono 4.171 miejsc (łącznie dla mieszkańców miasta i powiatu). Kolejne rodzaje wsparcia o dużym udziale bezrobotnych to: szkolenia – 1.290 uczestników, roboty publiczne – 1.182 utworzonych miejsc oraz prace interwencyjne – 779 utworzonych miejsc.

W badanym okresie największy spadek ilości uczestników danej formy wsparcia zanotowały szkolenia – w 2013 r. z tej formy pomocy skorzystało 492 osoby podczas gdy w 2016 r. było to 94 osoby (spadek o ponad 80%), a także „Kluby Pracy”, w których w 2013 r. uczestniczyło 150 osób natomiast w 2016 r. nie odnotowano tej formy wsparcia. Tendencję wzrostową odnotowano natomiast w takich formach wsparcia jak: roboty publiczne – w 2013 r. z tej formy pomocy skorzystało 165 osób a w 2016 r. 299 osób oraz realizowany od 2014 r. program „Krajowy Fundusz Szkoleniowy”, w którym w 2014 r. uczestniczyło 7 pracodawców a w 2016 r. 91 pracodawców. Realizowane przez PUP działania *Doposażenie i wyposażenie stanowiska pracy* oraz *Dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarcze* w badanym okresie odnotowywały wzrosty i spadki zainteresowania tymi formami wsparcia.

(dowód: akta kontroli str. 635-636)

2.7.

Wskaźnik liczby osób bezrobotnych przypadających na jednego doradcę klienta dla PUP w poszczególnych latach objętych kontrolą kształtował się następująco:

- 2013 r. - 209 osób;
- 2014 r. - 165,91 osoby;
- 2015 r. - 135,92 osób;
- 2016 r. - 126,11 osób.

Natomiast liczba pracowników zatrudnionych w Urzędzie na stanowiskach, o których mowa w art. 91 ustawy *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* w latach 2013-2016 wynosiła:

1) w 2013 r.:

- pośrednicy pracy – 14 osób,
- doradcy zawodowi – 5 osób,
- specjaliści ds. rozwoju zawodowego – 2 osoby,
- specjaliści ds. programów – 9 osób,
- liderzy klubów pracy – 2 osoby.

2) w 2014 r.:

- pośrednicy pracy – 14 osób,
- doradcy zawodowi – 7 osób,
- specjaliści ds. rozwoju zawodowego – 3 osoby,
- specjaliści ds. programów – 11 osób.

3) w 2015 r.:

- pośrednicy pracy – 13 osób,
- doradcy zawodowi – 7 osób,
- specjaliści ds. rozwoju zawodowego – 3 osoby,
- specjaliści ds. programów – 13 osób.

4) w 2016 r.:

- pośrednicy pracy – 12 osób,
- doradcy zawodowi – 6 osób,
- specjaliści ds. rozwoju zawodowego – 2 osoby,
- specjaliści ds. programów – 16 osób.

W ocenie Dyrektora PUP, liczba pracowników zatrudnionych na stanowiskach kluczowych była wystarczająca do prawidłowego wykonywania zadań.

(dowód: akta kontroli str. 637-638)

2.8.

W okresie objętym kontrolą nie wpłynęła do Urzędu żadna skarga dotycząca działalności PUP oraz jakości świadczonych usług.

Od 2011 r. Urząd corocznie przeprowadzał badania ankietowe na temat poziomu zadowolenia klientów korzystających z usług Urzędu. Ankiety zawierały pytania, które dotyczyły m.in.: rodzaju załatwianej sprawy w Urzędzie, oceny aspektów obsługi w Urzędzie (oceniano: kompetencje i fachowość urzędników, sprawność obsługi, przyjazne nastawienie - życzliwość, uprzejmość, kultura osobista pracownika), udzielanie wyczerpujących informacji, czytelność uzyskanych informacji, formularzy, druków, przystępność (zrozumiałość) zamieszczanych informacji na stronie internetowej, jakości pracy Urzędu w porównaniu z poprzednimi latami, czy jakość usług świadczonych przez Urząd zaspokaja oczekiwania klientów. Ankietowani mieli również możliwość wypowiedzieć się co można zmienić w sposobie załatwiania spraw w Urzędzie, aby zwiększyć ich zadowolenie.

Po przeprowadzeniu badania ankietowego dokonywano analizy ankiet.

Wyniki analiz wskazywały, że jakość pracy Urzędu zmieniała się na lepsze do roku 2015 a w 2016 r. nie uległa zmianie.

Wyniki ankiet udostępniane były na stronie internetowej Urzędu.

PUP przeprowadzał także badania ankietowe losowo wybranych przedsiębiorstw (dużych, średnich i małych), a wyniki tych badań miały odzwierciedlenie przy planowaniu szkoleń dla osób bezrobotnych oraz przy opiniowaniu kierunków kształcenia zawodowego przez Powiatową Radę Rynku Pracy. W 2015 r. pracownicy PUP przeprowadzili 156 wywiadów/ankiet a w 2016 r. 147.

Od 2014 r. PUP przeprowadzał badania ankietowe wśród pracodawców zamierzających skorzystać ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego, które dotyczyły planowanych form podnoszenia kwalifikacji pracodawców i pracowników. Efektem tych badań było pozyskanie informacji przez PUP o potrzebach tej formy wsparcia.

(dowód: akta kontroli str. 639-654)

2.9.

W latach 2012-2016 podstawowe wskaźniki w PUP, dotyczące liczby bezrobotnych sukcesywnie ulegały poprawie i wynosiły:

- stopa bezrobocia w 2012 r. wynosiła 15,6% dla powiatu tarnobrzesckiego i 15,7% dla Miasta Tarnobrzeg, natomiast w 2016 r. wskaźnik ten wynosił odpowiednio 10,2% i 11,8%;
 - liczba osób zarejestrowanych na koniec roku 2012 r. wynosiła 6.585 – w tym Miasto Tarnobrzeg 3.097, na koniec roku 2016 r. odpowiednio 4.414 i 2.083; wskaźnik ten w odniesieniu do kobiet wynosił odpowiednio: – na koniec 2012 r. 3.472 i 1.606, - na koniec roku 2016 r. 2.377 i 1.100;
 - liczba długotrwale bezrobotnych ogółem na koniec roku 2012 r. wynosiła 3.551 – w tym Miasto Tarnobrzeg 1.722, na koniec roku 2016 r. odpowiednio 2.476 i 1.217.
- Znacznej poprawie uległy wskaźniki dotyczące spadku liczby bezrobotnych w wieku 18-24 i 25-34, które na koniec roku 2012 r. wynosiły 1.300 i 2.114 – w tym Miasto Tarnobrzeg 495 i 1.048, na koniec roku 2016 r. odpowiednio 612 i 1.279 oraz 224 i 581.

W tym okresie stopa bezrobocia na koniec 2012 r. wynosiła: dla kraju – 13,4%; dla woj. podkarpackiego 14%, natomiast na koniec 2016 r. odpowiednio – 8,3% i 9%.

Stwierdzono, że wszystkie wskaźniki obrazujące strukturę bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w latach 2012-2016, w tym dotyczące: stopy bezrobocia, liczby osób na listach bezrobotnych na koniec każdego z badanych lat (w tym kobiet i mężczyzn), struktury wykształcenia, wieku i doświadczenia zawodowego bezrobotnych, – wykazywały tendencję spadkową, jednak tendencja ta dla Miasta była mniej korzystna. Wskaźnik stopy bezrobocia zarejestrowany przez PUP był jednak wyższy od danych dla kraju czy woj. podkarpackiego. Zauważyć również należy, iż pomimo spadku liczby osób zarejestrowanych w PUP w tym okresie i spadku liczby długotrwale bezrobotnych, odsetek osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób bezrobotnych ogółem wzrósł z 53,9% na koniec 2012 r. do 56,1% na koniec 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 655-657)

2.10.

W celu zbadania skuteczności wsparcia bezrobotnych mieszkańców Tarnobrzega przez PUP, dokonano analizy bezrobotnych zarejestrowanych w PUP, na koniec lat 2012 – 2016. Ustalono, że:

- liczba osób z listy 2012, które wystąpiły na liście na koniec tych (niekoniecznie na wszystkich kolejnych) wynosiła: w 2013 r. 1.607 (tj. 51,9% osób z listy 2012 r.), w 2014 r. 1.328 (42,9%), w 2015 r. 1.031 (33,3%) w 2016 r. 830 (26,8%);
- liczba osób z listy 2012 pozostających na listach we wszystkich kolejnych latach wynosiła: w 2013 r. 1.607 (tj. 51,9% osób z listy 2012 r.), w 2014 r. 1.056 (34,1%), w 2015 r. 694 (22,4%) w 2016 r. 463 (15%).

Z wymienionej liczby 463 osób pozostających na listach we wszystkich ww. kolejnych latach i zarejestrowanych nadal na koniec 2016 r., długość pozostawania na listach bezrobotnych (liczonych od daty pierwszej rejestracji tj. bez uwzględniania okresów wyrejestrowania) wynosiła:

- powyżej 25 lat – 74 osoby;
- w przedziale od 20 do 25 lat – 141 osób;
- w przedziale od 15 do 20 lat – 92;
- w przedziale od 10 do 15 lat – 70;
- w przedziale od 5 do 10 lat – 69;
- w przedziale od 4 do 5 lat – 17.

Średni czas pozostawania na listach (tj. liczba lat od pierwszej rejestracji do 31.12.2016 r. - niekoniecznie ciągłość okresu bezrobocia) wynosił ogółem 17,73 lat, z tego dla mężczyzn 17,27 i 18,42 dla kobiet.

(dowód: akta kontroli str. 658-660)

W wyniku przeprowadzonej analizy działań aktywizacyjnych PUP w latach 2012-2016 wobec 50 osób¹³ bezrobotnych ustalono, że aktywizacja wszystkich tych osób prowadzona była systematycznie i obejmowała różnorodne formy wsparcia, w tym np. pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, szkolenia, subsydiowane formy zatrudnienia, przygotowano indywidualne plany działań (IPD).

W stosunku do analizowanej grupy 50 osób tylko w jednym przypadku zastosowano dwukrotnie tę samą formę wsparcia tj. skierowanie na wniosek ośrodka pomocy społecznej do wykonywania prac społecznie użytecznych (instrument adresowany do bezrobotnych, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej).

W ocenie NIK, PUP prawidłowo podejmował działania aktywacyjne wobec badanej grupy 50 osób bezrobotnych.

(dowód: akta kontroli str. 661-707)

¹³ Dokonano losowego doboru próby 50 osób pozostających na listach bezrobotnych na koniec 2012 i jednocześnie 2016 r., tj. powyżej 4 lat

Poddane analizie działania PUP, w latach 2013-2016, wobec kolejnej grupy 20 osób bezrobotnych najdłużej pozostających na listach obejmowały:

- udzielanie informacji o ofertach pracy,
- propozycje udziału w projekcie pilotażowym Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej,
- kierowanie na Targi Pracy organizowane przez Urząd,
- ustalanie profili pomocy (np. II lub III) i przygotowanie IPD,
- propozycje stażu,
- przygotowywanie kolejnych IPD zawierających jako cel aktywizację klienta w celu zmniejszenia oddalenia od rynku pracy i zwiększenia gotowości do powrotu na rynek pracy.

W ocenie NIK podjęte działania PUP, wobec wymienionych 20 osób bezrobotnych, były prowadzone systematycznie i ukierunkowane na wsparcie tych osób w kierunku zatrudnienia.

Wyjaśniając przyczyny braku sukcesu w postaci zatrudnienia dla osób długotrwale bezrobotnych, w tym poddanych analizie ww. działań PUP wobec 70 osób, Dyrektor PUP podał, że *„działania aktywizacyjne prowadzone przez PUP wobec osób bezrobotnych objętych badaniem były systematyczne i obejmowały różnorodne formy wsparcia, w tym np. pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, szkolenia, subsydiowane formy zatrudnienia.*

Fakt pozostawania ww. grupy osób w ewidencji bezrobotnych na dzień 31.12.2016 r. wynika z jednej strony z przyczyn leżących po stronie tych osób (można tu wymienić takie przeszkody w podejmowaniu zatrudnienia jak: przeciwwskazania zdrowotne, brak dojazdu do miejsca pracy w określonych godzinach, konieczność sprawowania opieki nad dziećmi), z drugiej strony pracodawcy mając możliwość wyboru pracownika spośród kilku kandydatów podejmowali decyzje o zatrudnieniu osoby w największym stopniu spełniającej ich oczekiwania (osoby długotrwale bezrobotne, po pobytach w zakładach karnych, posiadający ograniczenia zdrowotne itp. miały mniejsze szanse na podjęcie i utrzymanie zatrudnienia).

Należy zwrócić uwagę na to, że analizowany jest „średni czas pozostawania na listach bezrobotnych”. W okresie poddanym ocenie osoby bezrobotne, które za pośrednictwem Urzędu lub samodzielnie podejmowały pracę nie zawsze mogły ją utrzymać (z różnych przyczyn, w tym leżących po stronie pracodawcy, koniunktury gospodarczej ect.). Ponownie rejestrowały się więc jako bezrobotne i były obejmowane działaniami aktywizacyjnymi”.

(dowód: akta kontroli str. 708-725; 746)

2.11-12.

W latach 2012-2016 średnia liczba osób bezrobotnych przypadających na jedno wolne miejsce pracy wynosiła:

- 2012 r. – 30,3;
- 2013 r. – 18,5;
- 2014 r. – 16,4;
- 2015 r. – 12,8;
- 2016 r. – 12,2.

Jak wynika z powyższego zestawienia w okresie objętym kontrolą, nastąpił znaczny spadek liczby osób bezrobotnych przypadających na jedno wolne miejsce pracy, z 30,3 w 2012 r. do 12,2 w 2016 r. tj. spadek o 60%.

(dowód: akta kontroli str. 726-727)

W okresie objętym kontrolą, wzrosła ilość zgłaszanych w PUP ofert pracy z 2.931 w 2013 r. (w tym subsydiowanej 1.532) do 3.476 w 2016 r. (1.832) tj. o 19% (20%).

Udział ofert pracy subsydiowanej w odniesieniu do ofert ogółem kształtował się na podobnym poziomie ok. 52%.

(dowód: akta kontroli str. 728)

2.13.

W latach 2012-2016 Urząd pozyskiwał informacje o zamiarze zwolnień grupowych, prowadził ewidencję zakładów pracy zgłaszających zamiar dokonania zwolnień grupowych, pozostawał w kontakcie z w/w zakładami pracy, podejmował działania w kierunku zdiagnozowania potrzeb zwalnianych pracowników oraz oferował pomoc w postaci świadczenia usług pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, szkoleń oraz pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy, w formie prowadzenia punktów konsultacyjnych dla osób przewidzianych do zwolnienia lub udziału Urzędu w programach zwolnień monitorowanych. W analizowanym okresie działania takie dotyczyły sześciu firm deklarujących zwolnienia grupowe (w jednym przypadku pracodawca poinformował Urząd, że nie ma potrzeby tworzenia punktu informacyjnego na terenie zakładu pracy, gdyż w grupie zwalnianych pracowników były osoby z innych powiatów), które objęły łącznie 246 osób. W okresie objętym kontrolą, jedynie w 2015 r. nie odnotowano zwolnień grupowych.

PUP współpracował z instytucjami i organizacjami, które w ramach realizowanych projektów (ze środków EFS), oferowały wsparcie w postaci poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy, staży, szkoleń, dotacji na rozpoczęcie działalności. Były to m.in. następujące instytucje:

- Tarnobrzaska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Tarnobrzegu realizująca projekty „Nasza przyszłość” dla zwolnionych nauczycieli i pracowników oświaty (Urząd zorganizował spotkanie potencjalnych beneficjentów z realizatorem projektu) oraz „Program outplacementowy dla pracowników Kopalni Siarki Machów S.A.”,
- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia „Pro Carpathia” z Rzeszowa,
- Mielecka Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.,
- Przemyska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.,
- Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.,
- INNpuls Sp. z o.o. z Rzeszowa,
- BD Center Sp. z o.o. w Rzeszowie realizujący projekt „Zacznij od nowa” (Urząd zorganizował spotkanie potencjalnych beneficjentów z realizatorem projektu),
- INBIT Sp. z o.o. w Rzeszowie realizujący projekt „Gotowi na zmiany” (Urząd zorganizował spotkanie potencjalnych beneficjentów z realizatorem projektu).

(dowód: akta kontroli str. 729-730)

2.14.

W kwietniu 2014 r. PUP złożył sprawozdanie z realizacji celów określonych w przyjętym przez Miasto Programie Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Tarnobrzeskiego Rynku Pracy na lata 2008-2013. Ponadto Urząd wykonywał zadania dotyczące rehabilitacji osób niepełnosprawnych zapisane w realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Tarnobrzegu Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2010-2015. Sprawozdania z wykonania tego programu składane były co roku.

W przyjętej przez Miasto Tarnobrzeg Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tarnobrzega na lata 2014-2020, określono m.in. cele operacyjne i kierunki działania dla PUP, jednak nie podano sposobu monitorowania tych działań jak również nie zobowiązano kierownika PUP do ich monitorowania.

W strategii zdefiniowano mierniki/wskaźniki dla realizacji wyznaczonych celów, jednak nie określono ich planowanych wartości.

PUP przedkładał Prezydentowi Miasta sprawozdania z realizacji celów – które były zgodne z założeniami przyjętymi w strategii, jak i z działalności PUP w poszczególnych latach objętych kontrolą.

PUP realizuje także zadania dotyczące rozwiązywania problemów społecznych Miasta Tarnobrzega ujęte w Programie Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością na lata 2016 – 2023 oraz w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Tarnobrzega na lata 2016 – 2023.

Realizacja tych zadań była monitorowana na bieżąco, natomiast w okresach półrocznych i rocznych sporządzane były sprawozdania z realizacji poszczególnych celów.

Urząd corocznie przeprowadzał analizę ryzyka, podczas której identyfikował obszary ryzyka, szacował ryzyko, określał skutki i prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka, a także określa istotność ryzyka.

(dowód: akta kontroli str. 4-52; 86-135; 136-260; 261-586)

2.15.

Ustalono, że realizowane w latach 2013-2016 przez Urząd programy/projekty wpisywały się w lokalne dokumenty strategiczne i przyczyniły się do realizacji celów w nich zawartych, przede wszystkim do minimalizowania negatywnych skutków przemian gospodarczych (bezrobocia) w regionie.

Poddano szczegółowej kontroli zrealizowane przez PUP w okresie kontroli cztery (po jednym w każdym roku) programy tj.: „Więcej szans w powiecie tarnobrzskim i mieście Tarnobrzeg”, „Program wspierania tworzenia i przystępowania przez bezrobotnych do spółdzielni socjalnych”, „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie tarnobrzskim i mieście Tarnobrzeg (I)” oraz „Aktywizacja osób powyżej 29 roku życia pozostających bez pracy w powiecie tarnobrzskim i mieście Tarnobrzeg (I)”.

Realizowany w 2014 r. „Program wspierania tworzenia i przystępowania przez bezrobotnych do spółdzielni socjalnych” nie został przez PUP zrealizowany z uwagi na brak wniosków o udzielenie wsparcia finansowego na założenie lub przystąpienie do już istniejącej spółdzielni socjalnej. Urząd na realizację powyższego programu dysponował kwotą 310.000 zł. PUP zaproponował przesunięcie środków ze wskazanego programu na inne realizowane wówczas programy z rezerwy Funduszu Pracy. Marszałek Województwa Podkarpackiego wyraził zgodę na dokonanie przesunięcia środków.

Pozostałe poddane analizie programy:

- W 2013 r. - „Więcej szans w powiecie tarnobrzskim i mieście Tarnobrzeg” – PUP składał sprawozdania z realizacji projektu w okresach kwartalnych do Instytucji Pośredniczącej we wnioskach o płatność. Wszystkie złożone wnioski o płatność i bilans końcowy zostały pozytywnie zweryfikowane i zatwierdzone przez Instytucję Pośredniczącą; zakładane wskaźniki¹⁴ zostały osiągnięte; plan wydatków na wskazany projekt wynosił 4.481.800 zł, wydatki zrealizowano w kwocie 4.430.757,41 zł, tj. w 98,9%.

¹⁴ - wsparciem w projekcie objęto 654 osoby – wykonanie 100,2%

- objęto wsparcie 135 osób powyżej 50 roku życia – wykonanie 111,6%

- objęto wsparciem 32 osoby niepełnosprawne – wykonanie 110,3%

- objęto wsparciem 349 osób do 30 roku życia - wykonanie 106,7%

- efektywność zatrudnieniowa w grupie osób do 30 roku – 65,6%

- efektywność zatrudnieniowa w grupie osób powyżej 50 roku życia – 49,61%

- efektywność zatrudnieniowa w grupie osób niepełnosprawnych – 53,13%

- efektywność zatrudnieniowa w grupie osób długotrwale bezrobotnych – 51,99%.

- W 2015 r. - „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie tarnobrzeskim i mieście Tarnobrzeg (I)” - z realizacji projektu PUP składał sprawozdania kwartalne (w formie elektronicznej); wnioski były badane i zatwierdzane przez Instytucję Pośredniczącą; zakładane wskaźniki¹⁵ zostały osiągnięte; plan wydatków na wskazany projekt wynosił 2.643.700 zł, wydatki zrealizowano w kwocie 2.632.176,51 zł, tj. w 99,6%.
- W 2016 r. - „Aktywizacja osób powyżej 29 roku życia pozostających bez pracy w powiecie tarnobrzeskim i mieście Tarnobrzeg (I)” - z realizacji projektu PUP składał sprawozdania kwartalne (w formie elektronicznej); wnioski były badane i zatwierdzane przez Instytucję Pośredniczącą; zakładane wskaźniki¹⁶ zostały osiągnięte. Projekt realizowany był w okresie od 01.01.2015 r. do 30.06.2016 r., plan wydatków projektu ogółem wynosił: 1.962.700 zł, wydatki zrealizowano w kwocie 1.928.783,66 zł, tj. w 98,3%.

Wszystkie złożone wnioski o płatność i bilanse końcowe zostały pozytywnie zweryfikowane i zatwierdzone przez Instytucję Pośredniczącą.

Ustalono, że PUP realizując powyższe programy, osiągnął zakładane rezultaty/efekty, a ich realizacji była zgodna z zadaniami przyjętymi w dokumentach strategicznych i programowych.

(dowód: akta kontroli str. 4-52; 86-135; 136-260; 261-586; 593-597)

2.16.

W okresie objętym kontrolą do Urzędu nie wpłynęła żadna skarga dotycząca działalności PUP oraz jakości świadczonych usług.

Przeprowadzane przez Urząd corocznie badania ankietowe na temat poziomu zadowolenia klientów korzystających z usług PUP, wskazują na pozytywną ocenę Urzędu.

(dowód: akta kontroli str. 639-654)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli PUP prawidłowo realizował zadania dotyczące wspierania mieszkańców w zakresie zatrudnienia, w szczególności poprzez

¹⁵ - liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia objętych wsparciem – 367 – wykonanie 106,38%

- liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem w programie – 10 osób – wykonanie 125%

- liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem – 222 osoby- wykonanie 160,87%

- efektywność zatrudnieniową osób niepełnosprawnych osiągnięto na poziomie 56%,

- efektywność zatrudnieniową osób długotrwale bezrobotnych - 64%,

- efektywność zatrudnieniową osób o niskich kwalifikacjach - 61%,

- efektywność zatrudnieniową pozostałych osób objętych wsparciem - 84%.

¹⁶ - liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem – 159 osób, wykonanie - 97,55%,

- liczba osób długotrwale bezrobotnych – 74 osoby, wykonanie - 246,67%,

- liczba osób niepełnosprawnych - 17 osób, wykonanie - 283,33%,

- liczba osób powyżej 50 roku życia – 42 osoby, wykonanie 168%,

- liczba osób o niskich kwalifikacjach - 115 osób, wykonanie 383,33%,

- efektywność zatrudnieniową osób niepełnosprawnych osiągnięto na poziomie 100%

- efektywność zatrudnieniową osób długotrwale bezrobotnych - 84,38%

- efektywność zatrudnieniową osób o niskich kwalifikacjach - 91,09%

- efektywność zatrudnieniową pozostałych osób bezrobotnych - 93,33%

realizowanie przedsięwzięć zmierzających do poprawy ich sytuacji na rynku pracy. Realizowane w kontrolowanym okresie, przez Urząd działania wpisywały się w założenia przyjęte w dokumentach strategicznych.

NIK zauważa jednak, że pomimo poprawy wskaźników bezrobocia w okresie objętym kontrolą wzrósł odsetek osób długotrwale bezrobotnych, wobec których podejmowane przez PUP działania okazywały się często nieskuteczne.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia.

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach, jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Rzeszów, dnia 20 października 2017 r.

Kontroler

Jacek Wolan
Gł. specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Dyrektor

Wiesław Motyka